

Lape Uusimaa Yhdessä olemme enemmän

30.8.2018

LOVIISA & LAPINJÄRVI

Paikallinen kehittämistyö muutosohjelman aikana:

Toimintakulttuurin muutos:

Loviisa Lapinjärvi ei hankkeen alussa valinnut toimintakulttuurin muutosta omaksi kehittämisalueekseen, mutta hankkeen edetessä Lapsiystävällisen kunnan toimintamallin kehittäminen tuli sekä Loviisassa että Lapinjärvellä ajankohtaiseksi.

- Lapsivaikutusten arviointi
  - o Lapsivaikutusten arviointi työpaja järjestettiin Loviisassa 12.9.18 ja Lapinjärvellä 30.10.18.
  - o Lapsivaikutusten arviointi on tarkoitus ottaa käyttöön kaupungin/kunnan päätöksenteon valmistelussa.

Perhekeskus:

Loviisa Lapinjärvi oli valinnut perhekeskus kehittämisasioista seuraavat kehittämisalueet: perhekeskustoimintamallin kehittäminen, vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen, erotilanteiden palveluiden kehittäminen, näyttöön perusturvien varhaisen tuen työkalupakkien käyttöönotto sekä maahanmuuttajalasten ja heidän perheidensä matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen.

- Perhekeskustoimintamallin käyttöönotto ja kehittäminen
  - o Loviisan edustaja on aktiivisesti ollut mukana maakunnallisen perhekeskuskehittäjäryhmän toiminnassa. Loviisassa lasten ja nuorten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on järjestetty perhekeskustoimintamallin mukaisesti.
- Perhekeskusten toimipisteiden käyttöönotto ja kehittäminen
  - o Elokuusta 2018 alkaen lasten ja nuorten sosiaali- ja terveyspalvelut on Loviisassa tuotettu yhteisestä perhekeskuksesta, jonne on keskitetty kaikki kaupungin tuottamat lasten ja nuorten sosiaali- ja terveyspalvelut sekä lisäksi joitakin avoimen varhaiskasvatuksen toimintoja. Perhekeskuksen tiloissa toimii mm. vauvakerho kerran viikossa. Perhekeskuksen tiloihin tulee helmikuun 2019 alusta lukien myös erikoissairaanhoidon lastenpsykiatrian vastaanotto.
- Kohtaamispaikkojen käyttöönotto ja kehittäminen
  - o Kohtaamispaikkatoimintaa on kehitetty perhekeskuksen yhteyteen (mm. vauvakerho) ja toiminnan kehittämistä jatketaan vuoden 2019 aikana.
- Vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen
  - o Yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa aloitettiin Perhekummitoiminta, joka jatkuu edelleen. Perhekummitoiminta on vapaaehtoisten matalankynnyksen tukihenkilötoimintaa, perheiden rinnallakulkijoita, varhaista ennaltaehkäisevää tukea perheille.
- Eroauttaminen ja lapsen edun mukainen sovinnollinen yhteisvanhemmuus

- Toimintaa on kehitetty yhteisen Itä-Uudenmaan perheoikeudellisen yksikön toimesta jonka palvelut ovat tarkoitettu myös Loviisan ja Lapinjärven asukkaille.
- Monikulttuuristen palveluiden kehittäminen
  - Loviisa toimi puheenjohtajakuntana monikulttuuristen palveluiden kehittämisessä. Yhdessä PKS ja Uusimaa Lape hankkeen kanssa järjestettiin 28.2.18 työpaja Monikulttuurisuus lapsiperheiden palveluissa. Kaupungin nuorisotoimi kokeili Girls Club toimintaa, jolla haluttiin lisätä maahanmuuttajatyttöjen osallisuutta Tyttöjen tila toiminnassa. Kokeilu kesti n. vuoden ja osittain työntekijävaihdos sekä tulkkina toimineen maahanmuuttajataustaisen henkilön poismuutto paikkakunnalta aiheuttivat toiminnan lakkaamisen jo ennen varsinaisen hankekauden päättymistä.
  - Kolmannen sektorin järjestämän SuperSuomi kerhon tavoitteena oli saada maahanmuuttajalapsen luonnolliseksi osaksi kantaväestöä ja välttää eristäytymistä, kasvattaa lasten itsetuntoa sekä vahvistaa suomenkielentaitoja ja vuorovaikutustaitoja, luoda valmiuksia itseilmaisuuksiin ja luovaan ilmaisuun. Kerho toimii aktiivisesti. Mannerheimin lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa aloitettiin Ystäväksi maahanmuuttajaäidille toiminta, jonka tavoitteena on maahanmuuttajaäitien kotoutumisen ja kielen oppimisen edistäminen vapaaehtoisten ystävien tuella.
- Näyttöön perustuvien toimintamallien käyttöönotto
  - Ihmeelliset vuodet toimintamalliin kouluttautui kolme työntekijää.

Varhaiskasvatus, koulu ja oppilaitokset hyvinvoinnin tukena:

- Yhteisöllisen hyvinvointityön kehittäminen (esim. kiusaamisen ehkäisy)
  - Tukioppilastoimintaa on kehitetty osana LAPE työtä etenkin ruotsinkielisissä kouluissa,
- Yksilöllisen hyvinvointityön kehittäminen
  - Loviisassa on pilotoitu koulupoissaolomaketta. Uudenmaan kuntien koulupoissaolomake- työkalun pilotoinnista on valmistumassa opinnäyte

Erityis- ja vaativan tason palvelut:

- Horisontaalinen integraatio
  - Loviisa ja Lapinjärvi ovat mukana Itäisen Uudenmaan ICP hankkeessa: Nuorten mielenterveyden tuen tarpeen varhainen tunnistaminen ja hoito. Hankkeessa ovat mukana HYKS nuorisopsykiatria sekä Itäisen Uudenmaan kunnat Porvoo, Sipoo, Loviisa, Lapinjärvi ja Askola. Perustason henkilöstön koulutus varhaisen lyhytkestoisen ostopalvelupsykoterapian arvioon alkaa marraskuussa 2018.
- Monialainen yhteistyö ja palvelutarpeenarviointi –malli
  - Loviisan edustaja on osallistunut Uudenmaan ja PKS:n yhteisen kehittäjäryhmän toimintaa
- Muu kehittäminen
  - Loviisa Lapinjärven edustaja on osallistunut lapset, nuoret ja perheet sote- valmisteluryhmän puheenjohtajan ominaisuudessa PKS erityisen ja vaativan tason kehittäjäryhmän toimintaan

Muut yleiset teemat:

- Yhteistyö 3. sektorin ja muiden toimijoiden kanssa
  - Hankkeen aikana on lisätty ja kehitetty yhteistyötä 3. sektorin toimijoiden kanssa, mm. yhteistyö Mannerheimin lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa Perhekummitoiminnan sekä ystäväksi maahanmuuttajaäidille toiminnan muodossa, paikallisten toimijoiden kanssa yhteistyötä lisätty maahanmuuttajalasten supersuomikerhon osalta.
- Monitoimijainen yhteistyö

- Hankeaikana kehitettiin verkostoyhteistyötä tukemaan verkostopäivä kerran vuodessa, Lapsen parhaaksi, jossa ovat mukana kaupungin/kunnan sekä seurakunnan sekä järjestöjen alle kouluikäisten tai alakouluikäisten lasten kanssa toimivat työntekijät. Verkostopäivän aihetta pohjustetaan luennolla, jonka jälkeen on work shop työskentelyä
- Muu kehittäminen
  - Osallistuttiin THL:n Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) tutkimuksen tiedonkeruun pilottitutkimukseen

1. Paikallinen kehittämistyö muutosohjelman jälkeen:

Lapsiystävällinen kunta toimintaa kehitetään sekä Loviisassa että Lapinjärvelle, sillä kummankin kunnan on tarkoitus hakea UNICEF in lapsiystävällinen kunta toimintamallia vuoden 2019 aikana. Siihen liittyen lapsivaikutusten arviointi on tarkoitus ottaa käyttöön siinä laajuudessa, kun se kulloinkin harkitaan tarkoituksenmukaiseksi.

Perhekeskustoiminnan kehittämistä jatketaan valtakunnallisten ja maakunnallisten suunnitelmien mukaisesti. Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen on vuoden 2019 keskeisiä teemoja. Paikallisen perhekeskuskehittäjäryhmän toiminta jatkuu Lapen hankkeen päättymisestä huolimatta. Verkostoyhteistyöpäivä Lapsen parhaaksi toimintaa jatketaan myös tulevina vuosina.

Mannerheimin lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa jatketaan yhteistyötä Perhekummitoiminnan ja Ystäväksi maahanmuuttajaäidille toiminnan osalta kaupungin ja MLL:n välisellä sopimuksella.

Ihmeelliset vuodet perheryhmä on suunniteltu aloittavan helmikuun 2019 alussa.

Itäisen Uudenmaan ICP-hanke varsinaisesti vasta alkaa vuonna 2019.

Koulupoissaolomittarin käyttöä jatketaan ja siihen liitetään PKS kunnissa kehitetty koulupoissaolojen porrasmalli.

Lastensuojelun henkilökunta koulutetaan vuoden 2019 aikana systeemisen työtteen käyttöön.

2. Linkittyminen maakunnalliseen kehittämistyöhön muutosohjelman aikana:

Loviisa Lapinjärvi ryhmän edustaja on ollut mukana maakunnallisessa ohjausryhmässä. LAPE Uusimaan ja PKS:n yhteisiin työpajoihin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan ja olemme olleet mukana järjestämässä Monikulttuurisuus lapsiperhepalveluissa- työpajaa. Olemme osallistuneet LTH tutkimuksen pilotointiin samoin kuin koulupoissaolokyselyn pilotointiin. Loviisan edustaja on ollut mukana Uudenmaan Lape perhekeskusryhmässä samoin kuin Lape Uusimaan erityisen ja vaativamman tason palveluiden kehittämisryhmässä. Olemme osallistuneet PKS ja Uudenmaan yhteisen perhekeskuskehittäjäryhmän toimintaan samoin kuin PKS Erityisen ja vaativan tuen kehittäjäryhmän toimintaan. PKS ja Uusimaa yhteisten palvelukuvausten työryhmiin on osallistuttu monitoimijaisen palvelutarpeen arvioinnin sekä lapsiperheiden kotipalvelun osalta. Maakunnallisen toiminnan osalta yhtä tärkeää kuin itse tuotos (esim. palvelukuvaus) on ollut yhteisen maakunnallisen näkemyksen luominen, ratkaisujen löytyminen yhteisiin ongelmiin sekä ammattilaisten yhteistyöverkoston luominen. Osa verkostoista aikoo jatkaa toimintaansa yhteistyöverkoston vielä hankkeen päättymisen jälkeenkin.

Kokeilusta pysyväksi käytännöksi:

Loviisa Lapinjärven kunnissa aloitti kaksi omaa ketterää kokeilua ja kaksi yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa. Omat ketterät kokeilut olivat Girls Clubb ja Supersuomi-kerho. Kummastakaan ketterästä kokeilusta ei ole saatu loppuraporttia. Yhteistyössä Mannerheimin lastensuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa oli ketterinä kokeiluina Perhekummitoiminta sekä Ystäväksi maahanmuuttajaäidille toiminta. Kumpaakin toimintaa (perhekummit ja Ystäväksi

maahanmuuttajaäidille) on suunnitelmissa jatkaa erillisellä sopimuksella MLL:n Uudenmaan piirin kanssa.

4. Alueelle juurrutettavat kokeilut muista kunnista:

PKS kehittämishankkeessa pilotoitu koulupoissaolojen porrasmalli otetaan mahdollisesti käyttöön. Mallin käyttöönotto liittyy koulupoissaolokyselyn käyttöön ja molemmat vaativat vahvaa sitoutumista opettajilta sekä oppilashuollon henkilökunnalta.

5. Sidonnaisuudet maakunnalliseen kehittämistyöhön muutosohjelman päätyttyä:

Osallistumme mahdollisuuksien mukaan maakunnalliseen kehittämistoimintaan vuonna 2019. Olemme jatkossakin aktiivisesti mukana mahdollisesti perustettavissa maakunnallisissa ryhmissä, perhekeskustoiminnan kehittäjäryhmä ja erityisen ja vaativan tuen kehittäjäryhmä sekä Lape akatemian toiminnassa.

6. Muutosohjelman aikana syntyneet rakenteelliset muutokset:

Yhteensovittava johtaminen sivistystoimen ja lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalveluissa jatkuu Lape-hankkeen päättymisen jälkeen. Samoin perhekeskustoiminnan rakenteet säilyvät myös hankkeen päättymisen jälkeen. Rakenteellisten muutosten tavoitteena on sujuvammat palvelut asiakkaalle.

Yhteenveto

2018	2019	2022	2025	2030
perhekeskus aloitti toimintansa Paikallinen perhekeskus-kehittäjäryhmä	Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen, MLL:n perhekummitoiminta + ystäväksi maahanmuuttajaäidille Paikallisen Perhekeskuskehryn toiminta jatkuu		Maakunnallinen perhekeskus	
Lapsiystävällinen kunta	Unicefin toimintamallin hakeminen	Toimenpiteet toimintamallin ylläpitämiseksi	Toimenpiteet toimintamallin ylläpitämiseksi	
Lapsivaikutusten arviointi koulutus	Lapsivaikutusten arvioinnin käyttöön otto	Lapsivaikutusten arviointi on luonteva osa valmistelutyötä	Lava jatkuu kuntiin jäävissä palveluissa ja toivottavasti on käytössä myös maakunnassa	
Loviisa Lapinjärvi kunnan LAPE ryhmä	Loviisa Lapinjärvi lasten, nuorten ja perheiden yhteinen ohjausryhmä kerran kuukaudessa + laajempi Lape ryhmä 2-4/vuosi		Kuntiin jäävät palvelut ja maakunnan palvelut on sovitettu saumattomasti yhteen	
Paikallinen VARKO-ryhmä	Osaksi oppilashuollon ohjausryhmän toimintaa jota tarvittaessa laajennetaan varhaiskasvatuksen edustuksella			